

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שני כ"ב בשבט תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

גיטין - נ'

1. אלו ערבים משתעבדים לפרוע ערבותם?

- א. **ערב דכתובה** - לכולי עלמא לא משתעבד. [תרתוי לריעותא] א. 'ערב בעלמא' ב. לא הוציאה משלה כלום.
- ב. **קבלן דבעל חוב** - לכולי עלמא משתעבד. [תרתוי לטיבותא] א. הוא קבלן. ב. נחסר ממון.
- ג. **ערב דבעל חוב וקבלן דכתובה** - נחלקו - למ"ד א' משתעבד. למ"ד ב' רק אם יש לחייב נכסים, משתעבד. להלכה - בכלום משתעבד אף אם אין לו נכסים, חוץ מערב דכתובה, שאף אם יש לו אינו משתעבד כיון שעשה מצוה והיא לא חסרה כלום.

2. כיצד למסקנה נדחו דברי מר זוטרא שהעמיד את משנתנו שכתובת אשה בזיבורית רק ביתומים?

מהברייתא האומרת ששורש הטעם שגובה מזיבורית הוא משום ש'יותר ממה שהאיש רוצה וכו' וביתומים לא צריך להגיע לזה, הכל מזיבורית.

3. בשם רב נחמן - שט"ח שגובים מיתומים אע"פ שאביהן כתב שישלם מעידית, גובה מזיבורית. מה הראיה של אביי לזה?

- בעל חוב דינו בבינונית ומ"מ מיתומים גובה מזיבורית, מוכח שלא מועיל תנאי כלפי יתומים.
- דחה רבא - בעל חוב מהתורה דינו בזיבורית, שנאמר: בחוץ תעמוד והאיש וגו', ודרכו של איש לפרוע פחות שבכלים.
- והטעם שאמרו שגובה בבינונית כדי שלא תנעול דלת בפני לוי, ולגבי יתומים העמידו על דין דאורייתא.
- אבל כשהתנה אביהן כיון שמדאורייתא דינו בעידית [ערב משתעבד מדאורייתא - 'אנכי אערבנו'] אף מיתומים יגבה מעידית.

4. מהיכן הקשו על רבא?

- א. **בריייתא** - גם בניזקין נפרעים מיתומים בזיבורית, ואע"פ שאינן מדאורייתא בעידית.
- ותירצו - מדובר שעידית דניזק כזיבורית דמזיק, וכר"י - שבדניזק שיימינן, ותיקון העולם שיגבו בדמזיק, אך אצל יתומים נשאר הדאורייתא.
- ב. **בריייתא** - נפרעין מיתומים מזיבורית 'ואפילו הן עידית', ולכאורה הכוונה אף אם התנו בשטר בעידית.
- ותירצו - כוונת הבריייתא שאף אם התנה אינו גובה מעידית זה דווקא ב'שפאי עידית' שכבר אינה קיימת, ובטל התנאי, והיה לו לגבות זיבורית מדאורייתא, ומשום שלא תנעול דלת נאמר שיגבה מבינונית ואצל יתומים נשאר הדאורייתא. ומצינו שכן פסק רבא.

5. ספק - מה ששינוי שגובים מיתומים זיבורית, זה גם ביתומים גדולים?

- צדדי הספק - האם זו תקנת חכמים ורק לקטנים, או משום שלא מעלה על דעתו שיפול ליתומים ואין נעילת דלת, ואף גדולים.
- אין להוכיח מהברייתא 'יתומין שאמרו - גדולים, וא"צ לומר קטנים' כיון שיתכן שזה דווקא לענין שבועה, שגדול בדברי אביו הוא כקטן, וטענין להם.
- להלכה - אף גדולים בין לשבועה בין לזיבורית.

6. שינוי 'אין נפרעין מנכסים משועבדים במקום שיש בני חורין' נסתפק רב אחדבוי: אם נתן בינונית מתנה ושייר זיבורית, ממה גובה?

- צדדי ספק - האם 'פסידא דלקוחות' אינו שייך במתנה, או שגם במתנה אם לא היה לו הנאה ממנו לא היה נותן לו, ונחשב כפסידא דלקוחות.
- רצו להוכיח מהברייתא - שכיב מרע שאמר תנו 200 זוז לפלוני 300 לפלוני 400 לפלוני, אין אומרים כל הקודם בשטר זכה, לפיכך יצא עליו שט"ח - גובה מכל המקבלים.

אבל אם אמר תנו 200 זוז לפלוני ואחריו לפלוני, ואחריו לפלוני - כל הקודם בשטר זכה,

- לפיכך יצא עליו שט"ח - גובה מן האחרון, אין לו - גובה משלפניו וכו' ואע"ג שהראשון בינונית והאחרון זיבורית, משמע שגם במתנה תקנו רבנן.
- ונדחה - מדובר בבעל חוב, וכוונתו תנו בחובי ומדובר שאין שטר, ומה שאמרו 'כל הקודם בשטר' הכוונה בשטר הצוואה.
- איבעית אימא - מדובר גם במתנה ו'גובה מן האחרון', הכוונה שרק האחרון נפסד. אב"א - מדובר שכולם שוות.

7. לריש לקיש - הטעם שאין מוציאין לאכילת פירות - משום שהתחייבות המוכר לשלם ללוקח, אינה כתובה בשטר המכירה.

לכאורה הרי מזון האשה והבנות שנחשב ככתוב ושנינו 'אין מוציאין'?

מעיקרא תיקנו שנחשבים כתובים רק לבני חורין ולא למשועבדים - לפי שאין לך אדם לוקח שדה מחבירו אם מזון אשתו ובניו חוזרים עליו עולמית.